

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Plzni rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Alexandra Šímy a soudců JUDr. Vladimíry Ladmanové a Mgr. Miroslava Hromady, Ph.D., v právní věci žalobců a) P■■■■ P■■■■, nar. ■■■■■, bytem ■■■■■, b) V■■■■ P■■■■, nar. ■■■■■, bytem ■■■■■, obou zastoupených Mgr. Martinem Buřičem, advokátem se sídlem v Praze 1, Štěpánská 39, proti žalovanému **Ekonomické stavby s.r.o., IČ 25224476**, se sídlem ve Zruči – Senci, Ke Křižovatce 466, zast. JUDr. Hanou Kapitánovou, advokátkou se sídlem v Plzni, Sady 5. května 36, **pro zaplacení částky 59.850,- Kč s přísl.**, o odvolání žalobců proti rozsudku Okresního soudu Plzeň-sever ze dne 3.2.2015 č.j. 8 C 375/2012-159,

takto:

I. Rozsudek soudu I. stupně se v části odvoláním napadené, tedy ve výrocích II. a III., m ě n í tak, že žalovaný je povinen zaplatit žalobcům společně a nerozdílně částku 53.100,- Kč s úrokem z prodlení ve výši 7,75 % od 21.8.2010 do zaplacení, a to do tří dnů od právní moci tohoto rozsudku.

II. Ve výroku o zamítnutí žaloby do částky 450,- Kč s přísl. se rozsudek soudu I. stupně p o t v r z u j e .

III. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení před soudem I. stupně.

IV. Žalovaný je povinen zaplatit žalobcům na nákladech odvolacího řízení částku 12.074,- Kč, do tří dnů od právní moci tohoto rozsudku advokátovi Mgr. Martinu Buřičovi.

Odůvodnění

Napadeným rozsudkem soud I. stupně uložil žalovanému povinnost zaplatit žalobcům společně a nerozdílně částku 6.300,- Kč s přísl., a to ve lhůtě tří dnů od právní moci rozsudku. Žalobu v částce 53.550,- Kč s přísl. zamítl a žalobcům uložil povinnost zaplatit žalovanému na nákladech řízení částku 62.294,- Kč, do tří dnů od právní moci rozsudku. K odůvodnění rozhodnutí uvedl, že účastníci uzavřeli dne 18.11.2008 smlouvu o dílo, podle níž žalovaný jako zhotovitel měl zhotovit stavbu rodinného domku podle projektové dokumentace, a to ve lhůtě 36 týdnů ode dne rozhodného pro běh lhůt na provedení díla, a to ode dne úhrady první zálohy sjednané v článku IV. odst. 1 písm. a) smlouvy. Účastníci sjednali celkovou cenu díla ve výši 3.494.760,- Kč, která byla splatná v zálohách. Ve smlouvě byly uvedeny jednotlivé zálohy i lhůty jejich splatnosti. Ve smlouvě účastníci sjednali, že v případě prodlení objednatele s úhradou záloh se prodlužují automaticky termíny plnění díla a zhotovitel je současně oprávněn přerušit práce na stavbě a obnovit je v přiměřené lhůtě po provedení příslušné platby objednatelů. Zhotovitel z těchto důvodů není po celou dobu prodlení objednatele s plněním jeho závazků, a dále po dobu nezbytnou pro obnovení prací na díle v prodlení s plněním svých závazků podle smlouvy. Dále si smluvní strany sjednaly, že nezbytnou dobou pro obnovení prací je třeba považovat dobu maximálně 20 pracovních dnů. Rovněž byla sjednána smluvní pokuta tak, že pro případ prodlení zhotovitele s dokončením díla o více než 30 dnů, je zhotovitel povinen na této smluvní pokutě platit 450,- Kč za každý den prodlení s dokončením díla, jejíž běh nastává 31. dnem následujícím po sjednaném termínu dokončení díla až do doby řádného dokončení díla. Byla též sjednána smluvní pokuta v případě prodlení objednatele s úhradou zálohy a konečné faktury dle splatnosti uvedené v bodě IV. odst. 1 a 2 smlouvy či na faktuře, kterou byly vyúčtovány objednané vícepráce s tím, že pokuta činí 450,- Kč za každý den prodlení. Nárok žalobců na smluvní pokutu ve výši 450,- Kč denně od 31. dne prodlení s předáním zhotoveného díla začal běžet od 4.12.2009 do 20.8.2010, kdy došlo k převzetí zhotoveného díla. Žalobcům vznikl nárok na smluvní pokutu za 260 dnů v celkové výši 117.000,- Kč. Došlo však k prodloužení termínu zhotovení díla o 59 dní a tudíž i ke krácení nároku žalovaného na smluvní pokutu o 59 dní. Žalobcům vznikl nárok na smluvní pokutu v trvání 201 dnů, což znamená nárok v celkové výši 90.450,- Kč, a to za období od 1.2.2010 do 20.8.2010. Žalovaný započítal vůči nároku žalobců svůj nárok na smluvní pokutu vůči žalobcům dopisem ze dne 21.2.2012, a to za jejich prodlení s úhradou sjednaných záloh ceny díla v celkové délce 66 dnů, kdy žalovanému vznikl nárok na smluvní pokutu ve výši 29.700,- Kč. Žalobci však byli v prodlení se zaplacením jednotlivých záloh ceny díla pouze 59 dnů a žalovaný tak mohl oprávněně započítat vůči nároku žalobců svůj nárok jen ve výši 26.550,- Kč. Soud I. stupně z toho uzavřel, že v citované smlouvě o dílo byla ujednána vzájemně smluvní pokuta jak pro případ prodlení žalovaného s dokončením díla, tak pro případ prodlení žalobců s placením záloh ceny díla. Jedná se o platné ujednání o smluvní pokutě. V souladu s ust. § 580 o.z. došlo k započtení nároku žalovaného na smluvní pokutu ve výši 26.550,- Kč vůči prokázanému nároku žalobců na smluvní pokutu ve výši 90.450,- Kč. Po tomto započtení pak nárok žalobců zanikl v rozsahu 26.550,- Kč a činí 63.900,- Kč. Žalovaný však uhradil žalobcům smluvní pokutu ve výši 57.600,- Kč a v důsledku toho žalobci částečně vzali žalobu zpět. Nárok žalobců zůstává důvodný pouze do částky 6.300,- Kč.

Proti tomuto rozsudku podali žalobci v zákonné lhůtě odvolání. Brojí v něm proti výroku, jímž byla žaloba do částky 53.550,- Kč s přísl. zamítnuta. Vytýkají soudu I. stupně

nesprávné hodnocení důkazů, nesprávné skutkové závěry a v důsledku toho i nesprávné právní hodnocení. Odvolatelé mají za to, že soud se vůbec nezabýval otázkou, zda se žalobci vůbec dostali do prodlení a nijak se nevypořádává s otázkou splatnosti jednotlivých záloh ceny díla, když právě tato otázka byla v daném sporu stěžejní. Žalobci stále tvrdí, že nejsou v prodlení s placením jednotlivých záloh ceny díla, neboť je zaplatili ještě do doby splatnosti na základě faktura vystavených zhotovitelem, tedy žalovaným. Touto námitkou se žalobci bránili od počátku jednání ve věci, avšak soud se jí zabýval pouze tak, že popsal ujednání smlouvy o dílo v článku IV. odst. 1. Není ale patrné, co přesně bylo míněno pojmem „při dokončení“ jednotlivých fází díla, zda se jedná právě o den dokončení dané fáze či splatnost např. na základě faktury vystavené v den dokončení dané fáze díla. Žalobci zaplatili zálohy ve lhůtách splatnosti stanovené jednotlivými fakturami vydanými žalovaným, nedošlo tedy k žádnému prodlení ze strany žalobců. Faktury vystavené žalovaným jsou opatřeny razítkem a podpisem žalovaného a lze je tedy případně považovat i za upřesnění splatnosti, která je smlouvou o dílo stanovena pouze pádně a spolu s úhradou žalobců na základě těchto faktur za pozdější dohodu o splatnosti jednotlivých záloh. S odkazem na čl. IV. odst. 2 a 3 smlouvy o dílo žalobci dovozují, že objednatel nemůže být v prodlení se zaplacením částky ještě 15 dnů od doručení faktury, neboť pokud žalobci byli oprávněni na základě smlouvy fakturu reklamovat, sotva mohlo dojít k situaci, že tato faktura již měla být dávno splatná. Žalobci také upozornili na to, že jsou jako spotřebitelé ve sporu slabší smluvní stranou a v tomto smyslu je také třeba hodnotit jednotlivé okolnosti podstatné pro splatnost jednotlivých záloh. Přesvědčení žalobců, že hradí zálohy včas, když je hradí na základě splatnosti uvedené na fakturách vystavených žalovaným, vyplývalo nejen ze znění faktur samotných, ale i např. z prohlášení pana S██████, který na stavbě vystupoval za žalovaného, a který vypověděl, že při předání jednotlivých etap díla žalobce upozorňoval, že se ohledně plateb mají domluvit se žalovaným. Žalobci tak mohli být jen utvrzeni v tom, že v okamžiku předání fáze díla má teprve dojít k dohodě o platbě, která proběhne až následně. Pokud by měl být pro splatnost faktur relevantní okamžik dokončení jednotlivých fází díla, je stěží by možné realizovat bezhotovostní platbu dané zálohy ještě týž den, kdy byla fáze díla dokončena a případně zhotovitelem předána objednatelům. Žalobci tedy mají za to, že žalobou uplatňovaný nárok v rozsahu po částečném zpětvzetí žaloby je oprávněný a žádali tedy změny napadeného výroku rozsudku soudu I. stupně a přiznání částky 53.550,- Kč s přísl.

Žalovaný ve vyjádření k podanému odvolání akcentoval znění článku IV. odst. 1 smlouvy o dílo, který upravuje splatnost jednotlivých zálohových plateb tak, že v případě první zálohy ve výši 440.115,- Kč byla sjednána splatnost nejpozději do 1.3.2009 a splatnost následujících zálohových plateb byla vázána na okamžik dokončení jednotlivé konkrétní etapy specifikované části díla. Okamžik splatnosti každé jednotlivé zálohy byl tedy vázán na zcela objektivní skutečnosti, kterých si navíc žalobci byli vědomi, ti byli přítomni dokončování jednotlivých částí díla a jejich dokončení písemně stvrzovali. Poukazuje dále na to, že článek IV. odst. 2 a 3 smlouvy o dílo se týká pouze a výhradně konečné faktury, tedy jediné faktury, kterou je žalovaný povinen na základě uzavřené smlouvy vystavit a žalobcům předat po protokolárním předání dokončeného díla. Smlouva samotná neřeší splatnost jednotlivých záloh ceny díla. Jinou než konečnou fakturu dokončeného díla vystavuje žalovaný zcela v intencích článku IV. odst. 5 smlouvy o dílo, pouze na žádost objednatele za účelem čerpání hypotečního úvěru s tím, že splatnost jednotlivých záloh nastává dnem dokončení příslušné části stavby v souladu s ustanovením čl. IV. odst. 1 smlouvy o dílo. Splatnost sjednaných záloh tedy není dotčena splatností jednotlivých faktur vystavených na žádost objednatele v průběhu provádění díla. Žalovaný tedy navrhl potvrzení napadeného rozsudku.

Odvolací soud přezkoumal napadený rozsudek v části odvoláním dotčené včetně řízení, jež jeho vydání předcházelo (§ 212, § 212a o.s.ř.), vzal v úvahu důvody uváděné v odvolání žalobců i ve vyjádření žalovaného a dospěl posléze k závěru, že odvolání žalobců lze v podstatě považovat za odůvodněné.

Žalobou podanou dne 17.12.2012 se žalobci domáhali vydání rozhodnutí, jímž by žalovanému byla uložena povinnost zaplatit jim částku 117.450,- Kč s přísl. Uvedli, že dne 18.11.2008 uzavřeli se žalovaným jako zhotovitelem smlouvu o dílo č. ■■■■■, jejímž předmětem bylo provedení stavby rodinného domu dle dodané projektové dokumentace na pozemku č. parc. ■■■■■ v k.ú. ■■■■■. Bylo sjednáno splnění závazku žalovaného do 36 dnů ode dne úhrady první zálohy; žalobce zaplatili první zálohu ve výši 440.115,- Kč dne 23.2.2009 a cena díla byla zcela zaplacená ke dni 12.10.2009. Dle smlouvy mělo být dílo dokončeno do 2.11.2009, avšak k dokončení a předání díla došlo až dne 20.8.2010. V článku VIII. odst. 1 písm. a) smlouvy o dílo se strany dohodly, že v případě prodlení zhotovitele s dokončením díla o více než 30 dnů, je zhotovitel povinen zaplatit smluvní pokutu ve výši 450,- Kč za každý den prodlení s dokončením díla. Doba, po kterou je žalovaný povinen platit smluvní pokutu počíná běžet 31. dnem následujícím po sjednaném termínu dokončení díla a běží až do doby řádného dokončení díla. Protože dílo mělo být dokončeno 2.11.2009, začal nárok na smluvní pokutu běžet od 3.12.2009 do 20.8.2010 v délce 261 dnů. Žalobci tedy požadovali po žalovaném smluvní pokutu ve výši 117.450,- Kč za 261 dnů prodlení s dokončením a odevzdáním díla.

Žalobci podáním ze dne 22.4.2014, s podáním ze dne 3.6.2014 vzali částečně žalobu zpět do částky 57.600,- Kč s příslušenstvím, představující nárok na smluvní pokutu ve výši 450,- Kč denně za období 128 dnů, tedy za dobu od 3.12.2009 do 11.4.2010.

Podle zákona č. 40/1964 Sb., občanský zákoník, účinného v době uzavření smlouvy, a to jeho § 52 odst. 1 spotřebitelskými smlouvami jsou smlouvy kupní, smlouvy o dílo, případně jiné smlouvy, pokud smluvními stranami jsou na jedné straně spotřebitel a na druhé straně dodavatel. Je zcela nepochybné, že ve smyslu ust. § 52 odst. 3 tohoto zákona jsou žalobci spotřebiteli, zatímco žalovaný je ve smyslu § 52 odst. 2 tohoto zákona dodavatelem, neboť podle výpisu z obchodního rejstříku je zapsán s předmětem podnikání provádění staveb, jejich změn a odstraňování. Podle ust. § 55 odst. 3 téhož zákona v pochybnostech o významu spotřebitelských smluv platí výklad pro spotřebitele příznivější.

Smlouva o dílo ze dne 18.11.2008 obsahuje v článku II. ujednání, že předmět díla bude proveden v etapách, které jsou zároveň kontrolními termíny pro objednatele a tyto etapy jsou ve smlouvy konkretizovány v článku III. je sjednána cena díla jako konečná a závazná. V článku IV. je obsaženo ujednání, podle něhož se objednatelé a zhotovitel dohodli, že cena díla bude placena převodem na účet zhotovitele či v hotovosti formou záloh, jejichž výše je v každém konkrétním případě uvedena ve smlouvě a splatnost sjednána tak, že je uvedeno „při dokončení ...“ V článku IV. odst. 5 smlouvy je uvedeno, že strany se dohodly, že splatnost sjednaných záloh nastává dnem dokončení příslušné části stavby s tím, že smluvní strany se dále výslovně dohodly, že splatnost jednotlivých záloh není dotčena splatností dílčích faktur, které zhotovitel vystaví pouze na žádost objednatele za účelem čerpání jeho hypotečního úvěru.

Žalovaný jako zhotovitel po dokončení každé etapy díla vystavil žalobcům fakturu obsahující údaj o ceně (záloze na zaplacení ceny díla po dokončení určité etapy díla), dále

údaj o vystavení faktury a o její splatnosti. K těmto fakturám je třeba uvést dvě podstatné skutečnosti, předně že se nejedná o faktury, které smlouva označuje za dílčí a vystavované pouze na žádost objednatele za účelem čerpání jeho hypotečního úvěru (viz čl. IV. odst. 5 smlouvy o dílo). Druhou významnou skutečností je, že tyto faktury nebyly vystavovány na výzvu žalobců (jak to sice tvrdí, ovšem neprokazuje žalovaný).

Jestliže žalovaný vystavoval žalobcům po dokončení každé etapy díla zálohové faktury, a to poté, kdy dokončení určité etapy díla bylo stvrzeno M██████ S██████ jako ██████████ a takto zaznamenáno ve stavebním deníku, jednalo se o zcela logický, běžný a očekávatelný postup při realizaci díla podle smlouvy o dílo. Naopak za neobvyklé a hlavně nelogické by bylo třeba posuzovat výklad spotřebitelské smlouvy o dílo, podle něhož již v okamžiku dohotovení určité etapy díla by v tento okamžik bez dalšího nastala splatnost jednotlivých záloh, což by ve svých důsledcích striktně vykládáno znamenalo, že žalobci by na zaplacení každé jednotlivé zálohy měli lhůtu čítající nanejvýš hodiny. Jako spotřebitelům lze tedy přiznat žalobcům ochranu v tom smyslu, že je třeba akceptovat jejich jednání spočívající v úhradě záloh na cenu díla ve lhůtách stanovených žalovaným jako zhotovitelem v jím vystavených fakturách (proč žalovaný na fakturách uváděl datum splatnosti, když dle jeho názoru splatnost nastala již dříve před vystavením faktury?), jako zcela respektující smluvní ujednání ve smlouvě o dílo. Nelze jinak, než obsah faktur a ujednání v článku IV. smlouvy o dílo vykládat tak, že splatnost jednotlivých částí díla nastává po dokončení těchto částí a stanovení lhůty splatnosti ve fakturách vystavených samotným zhotovitelem.

Jestliže faktura na částku 440.115,- Kč byla vystavena 23.2.2009, splatnost stanovena na 9.3.2009 a skutečně zaplaceno bylo 24.2.2009, faktura na částku 370.000,- Kč byla vystavena 5.5.2009 se splatností 19.5.2009 a skutečném zaplacením 18.5.2009, faktura na částku 595.000,- Kč byla vystavena dne 28.5.2009 se splatností do 11.6.2009 a se skutečným zaplacením 10.6.2009, faktura na částku 635.000,- Kč byla vystavena 16.7.2009 se splatností 30.7.2009 a se skutečným zaplacením 28.7.2009, faktura na částku 487.000,- Kč byla vystavena 8.9.2009 se splatností do 22.9.2009 a se skutečným zaplacením 16.9.2009, faktura na částka 506.000,- Kč byla vystavena 24.9.2009 se splatností 12.10.2009 a se skutečným zaplacením dne 12.10.2009 v částce 278.000,- Kč a 13.10.2009 v částce 228.000,- Kč a konečně faktura na částku 241.845,- Kč byla vystavena dne 23.3.2009 se splatností dne 6.4.2009 a se skutečným zaplacením 30.3.2009, pak z uvedeného přehledu vyplývá, že žalobci se ocitli v prodlení se zaplacením pouze jediné faktury, a to na částku 506.000,- Kč, kdy se ocitli v prodlení po dobu jednoho dne se zaplacením částky 228.000,- Kč.

Z výše uvedeného tedy vyplývá, že ocitli-li se žalobci v prodlení se zaplacením jedné ze záloh ceny díla po dobu jednoho dne, prodloužila se žalovanému lhůta k dokončení díla rovněž o jeden den. Jinak se ovšem žalovaný ocitl v prodlení se zhotovením díla po dobu 260 dnů (dílo mělo být podle smlouvy dokončeno 2.11.2009, nárok na smluvní pokutu vznikl 3.12.2009 a doba, po kterou byl žalovaný v prodlení s dokončením díla trvala do 20.8.2010. Žalobcům tak vznikl nárok na zaplacení smluvní pokuty ve výši 117.000,- Kč. Jestliže žalovaný dobrovolně plnil ve prospěch žalobců částku 57.600,- Kč, soud I. stupně pravomocným výrokem rozsudku přiznal žalobcům částku 6.300,- Kč s přísl., pak s ohledem na výše uvedený názor odvolacího soudu je třeba žalobcům přiznat nárok na zaplacení částky 53.100,- Kč s úrokem z prodlení ve výši 7,75 % od 21.8.2010 do zaplacení. Žalovaný se ocitl v prodlení se zaplacením smluvní pokuty dnem 21.8.2010, a proto je třeba přiznat žalobcům právo na příslušenství pohledávky ve výši 7,75 % podle ust. § 1 nařízení vlády č. 142/1994 Sb. (§ 517 odst. 1, 2 o.z.).

Z výše uvedeného rovněž vyplývá, že žalobcům nebylo možno přiznat nárok na zaplacení smluvní pokuty 450,- Kč s přísl., neboť žalovaný se ocitl v prodlení s plněním díla ve smyslu smlouvy o dílo v délce 260 dnů.

Odvolací soud tedy dospěl k závěru, že soud I. stupně neposoudil správně smlouvu o dílo jako smlouvu spotřebitelskou s následnou zvýšenou ochranou spotřebitele, že tedy rozhodl nesprávně, ač byl skutkový stav zjištěn dostatečně a vyhodnocen správně. Podle ust. § 220 odst. 1 písm. a) o.s.ř. tedy rozsudek soudu I. stupně v části odvoláním napadené změnil.

O nákladech řízení před soudem I. stupně bylo rozhodnuto podle ust. § 224 odst. 1, 2 a § 142 odst. 2 o.s.ř. Žalobou podanou dne 17.12.2012 se žalobci domáhali zaplacení částky 117.450,- Kč s přísl. Žalovaný však již 24.2.2012 žalobcům plnil ve výši 57.600,- Kč, na což žalobci reagovali částečným zpětvezetím žaloby a v důsledku toho soud I. stupně usnesením ze dne 23.7.2014 č.j. 8 C 375/2015 – 96 řízení ohledně částky 57.600,- Kč s přísl. zastavil. V tomto rozsahu byla žaloba podána bezdůvodně. Žalobci tedy procesně zavinili, že řízení o částce 57.600,- Kč s přísl. bylo zastaveno. Dále ve věci samé byli žalobci úspěšní, když jim byla rozhodnutím soudu I. stupně přiznána částka 6.300,- Kč s přísl., dále pak rozhodnutím odvolacího soudu částka 53.100,- Kč s přísl. Jestliže žalobci zavinili, že řízení muselo být částečně zastaveno (§ 146 odst. 2 věta první o.s.ř.), avšak byli procesně úspěšní, pokud jde o nárok na zaplacení částky 53.100,- Kč s přísl. a procesně neúspěšní, pokud jde o zaplacení částky 450,- Kč s přísl., pak s ohledem na tento procesní výsledek sporu nelze ve smyslu citovaného ust. § 142 odst. 2 o.s.ř. přiznat náhradu nákladů řízení žádnému z účastníků.

O nákladech odvolacího řízení bylo rozhodnuto podle ust. § 224 odst. 1 a § 142 odst. 3 o.s.ř., podle něhož měl-li účastník ve věci úspěch jen částečný, může mu soud přiznat plnou náhradu nákladů řízení, měl-li neúspěch v poměrně nepatrné části nebo záviselo-li rozhodnutí o výši plnění na znaleckém posudku nebo úvaze soudu. V daném případě měli žalobci v odvolacím řízení zcela převažující úspěch, a proto jim náleží náhradu nákladů účelně vynaložených v odvolacím řízení sestávajících ze zaplaceného soudního poplatku ve výši 2.678,- Kč, dále z odměny za právní pomoc advokáta, a to za 2 úkony právní služby po 3.500,- Kč, 2 režijní paušály po 300,- Kč, cestovné veřejnou dopravou ve výši 200,- Kč a částky 1.596,- Kč na DPH, tedy celkem 12.074,- Kč.

P o u ě n í : Proti tomuto rozsudku není odvolání přípustné.

Proti tomuto rozsudku je přípustné dovolání při splnění podmínek § 237 a § 239 o.s.ř. V takovém případě může účastník podat dovolání do dvou měsíců od doručení rozhodnutí odvolacího soudu u soudu, který rozhodoval v prvním stupni.

V Plzni dne 19.08.2015

JUDr. Alexander Šíma, v.r.
předseda senátu

Za správnost vyhotovení:
Hana Vocelková